

Zon en zand; is het al zomer?

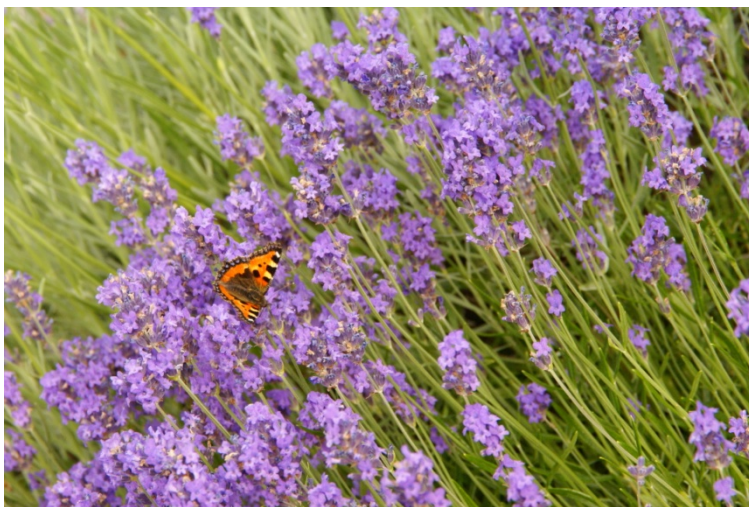
Is het niet heerlijk om in de winter tuintijdschriften en boeken te lezen en weg te dromen bij de mooie borderplannen die onze tuin kunnen verfraaien? Soms staan er complete borderrecepten die je graag zou namaken in je eigen tuin. De bijgaande foto's beloven een mooi resultaat. De beplanting is meestal bedoeld voor een zonnig plekje op vochthoudende zandgrond of juist voor klei. Maar ik tuinier op arme, droge zure zandgrond..... In één regeltje staat dan het advies om compost door de grond te mengen. Zou het zo eenvoudig zijn? Helaas, uit ervaring weet ik dat een eenmalige compostgift voor veel planten niet genoeg is.

Zo is er de mooie aster 'Little Carlow', die vlinders lokt en ongevoelig zou zijn voor meeldauw. Helaas niet op droog zand, ook al was dat vermengd met compost. De aster ging wel bloeien, maar de stengels zaten zo vol meeldauw, dat de sedum ernaast zelfs aangetast werd. Terwijl die gewoonlijk heerlijk probleemloos is op arm zand. Het is dus niet zo simpel als de tuinbladen je willen doen geloven.

Ik ken een tuin op droge zandgrond die al enkele decennia jaarlijks verbeterd wordt met compost. Daar doen planten voor vochthoudende zandgrond het al een stuk beter. Maar dat kost flink wat voorwerk gecombineerd met een aardige portie geduld.

Een andere oplossing is om die planten te kiezen die zich prima thuis voelen in droge situaties. Dat beperkt je in je keuzes. Die droomborder uit het tuinboek is misschien onbereikbaar, maar je kunt je erdoor laten inspireren. Dat maakt je tuin meteen je eigen tuin en geen kopie. En minder te kiezen, maakt het soms makkelijker. Er blijven gewoon minder voorbeeldborders over die geschikt zijn.

Ook is het zo dat vlinders graag afkomen op een veelvoud van dezelfde bloemen. Je zet gewoon meerdere exemplaren van een soort in je tuin. Net als ons houden vlinders van gemak. Als wij schoenen gaan kopen gaan we ook het liefst naar een straat waar meerdere schoenenwinkels te vinden zijn. Zo heb je meer kans dat je slaagt, in je zoektocht naar schoenen. En met meerdere lavendels of sedums naast elkaar is de kans groter dat een kleine vos zijn buikje vol kan drinken.

Kleine vos op lavendel

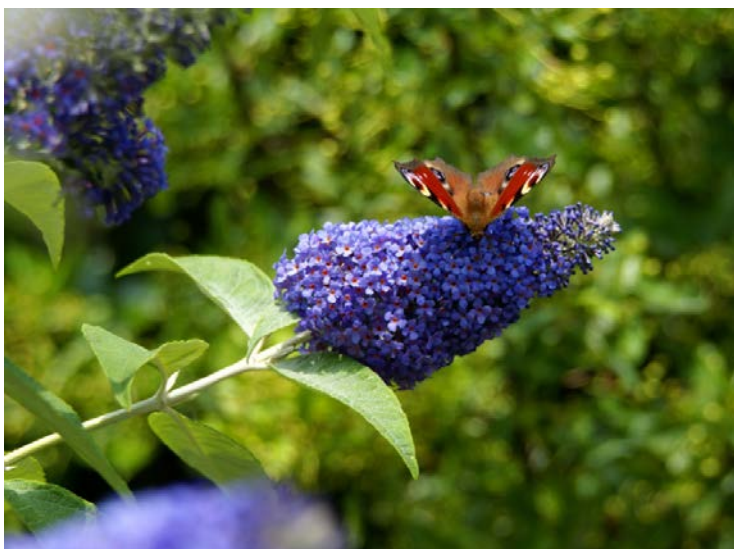
Lavendel houdt natuurlijk van een droog, lekker zonnig plekje. Dit halfheestertje is zeer geschikt om in een haagje toe te passen. Achter een dergelijk haagje komen de opvallend gevormde bloemen van Echinacea samen met losse Origanum-bloempjes mooi tot hun recht.

De naam Echinacea heeft dezelfde oorsprong als Echidna; de naam van een stekelig egelachtig zoogdier. Als je kijkt naar het stekelige hart van de Echinacea, dan begrijp je waarom.

Een andere topper is Sedum spectabile. Net als lavendel een plant uit de vlinder-top-10. Op kleigrond wil deze plant wel eens uit elkaar vallen. Zo niet op arm zand. Ze blijft heerlijk rechtop staan, de hele winter lang. Mooi te combineren met Aster frikartii, die ook met weinig vocht toe kan en Allium 'Gladiator'. Nog een voordeel van doorlatende grond is dat Alliums meerdere jaren terug komen. Een beetje hulp in de vorm van mest kan geen kwaad. Zodra het blad boven de grond komt is een bemesting van vinassekali het best, maar koemest kan eventueel ook.

De nummer één voor vlinders, de Buddleja, doet het gelukkig op bijna elke grondsoort goed. Soms te goed, want hij kan zich behoorlijk uitzaaien. Gelukkig hebben de kwekers niet stil gezeten en zijn er inmiddels mooie vlinderstruiken die wel nectar leveren, maar geen zaad vormen. De Buddleja 'Blue Chip' is zo'n cultivar. Het is een lage heester met grijsgroen blad en lilablauwe bloem pluimen en daarmee een goede vervanger van de Buddleja 'Nanho Blue'. Er zijn ook nog een 'Lilac Chip' en een 'White Chip', met respectievelijk lila en witte bloemen. Omdat ze redelijk klein zijn, kun je ze ook in een pot op het terras of balkon zetten. Buddleja's staan mooi naast asters en siergrassen, maar het grijsgroene blad komt ook mooi uit naast de witte stam van een Berk.

dagpauwoog op Buddleja Lochinch

Een niet zo opvallende, maar wel belangrijke vlinderplant is de Hedera helix arborescens. Oftewel het volwassen stadium van de klimop, want een klimop gaat pas bloeien als hij dat stadium bereikt. (Net als wij mensen, toch...?) En dan leveren de bloemen nectar voor vele vlinders, maar ook de knoppen zijn voedsel voor de rupsen van het boomblauwtje. Maar hoe wordt een klimop 'volwassen'? Je kunt een gewone klimop kopen en deze jaar na jaar snoeien. Op een gegeven moment 'denkt' hij dan 'ik kan hier niet verder, ik ga maar eens proberen of ik op een andere manier kan uitbreiden, door nakomelingen te produceren.' De klimop klimt dan niet verder, maar gaat bloemen maken. Maar dat duurt dus wel een paar jaar. Als je een schutting wilt laten begroeien, is het wel een goede manier. Heb je geen geduld, dan kun je ook een voorgekweekte volwassen Hedera kopen, arborescens genaamd. Dit is de volwassen bovenkant en dus een bloeiende, niet klimmende heester. Hedera helix groeit op alle grondsoorten.

Als laatste wil ik de Verbena bonariensis niet onvernoemd laten. Een sierlijke langbloeiende maar kortlevende vlinderplant, met paarse bloempjes op lange stelen. Ze zaait zich uit, maar op die arme droge grond valt dat reuze mee. Soms verdwijnt ze zelfs helemaal. Misschien kun je dan een zaailing krijgen van iemand die op minder droge grond tuiniert, want daar moeten wel wat zaailingen verwijderd worden....

Buddleja 'Blue Chip' (ϕ Δ F)

- Aster novi-belgii 'Royal Ruby' of 'Anneke' (Herfstaster, roze bloem, h50, bl 8-10) ϕ Δ F
- Pennisetum alopecuroides 'Hameln' (lampepoetsgeras, violetbruine bloeiaren, h60, bl 7-9)
- Nepeta faasseni 'Superba' (Kattekruid, h35, bl 6-9) ϕ Δ F

Lavandula angustifolia (ϕ Δ F)

- Origanum 'Rosenkuppel' (Oregano, purperroze bloei, h50, bl 7-9) ϕ Δ F
- Allium sphaerocephalon (Trommelstokje, purper bloemhoofden, h70, bl 6-8) ϕ Δ F
- Echinacea purpurea (echinacea, h90, bl 7-9) ϕ Δ F

Sedum spectabile 'Septemberglut' (ϕ Δ F)

- Salvia nemerosa 'Caradonna' (Salie, violetblauwe bloeiaar, h70, bl 6-8) ϕ F
- Aster frikartii 'Mönch' (Herfstaster, lila-paarse bloem, h70, bl 8-10) ϕ Δ F
- Scabiosa columbaria 'Butterfly Blue' (Duifkruid, h30, bl 6-10) ϕ Δ F

Hedera helix arborescens (ϕ ϕ Δ F)

- Perovskia 'Little Spire' (lila bloempluimen, h100, bl 7-9,) ϕ Δ F
- Sedum spectabile 'Iceberg' (Vetkruid, witte bloemscherm, h40, bl 8-9) ϕ Δ F
- Verbena bonariensis (Paarse bloemschermjes op lange stelen, h140, bl 7-9) ϕ Δ F

Symbolen :

ϕ = waardplant dagvlinder

Δ = waardplant nachtvlinder

ϕ = nectarplant dagvlinder

Δ = nectarplant nachtvlinder

F = nectarplant zweefvliegen/bijen/etc. = potentiële prooien voor libellen

h80 = plant is 80 cm hoog

bl 7-9 = plant bloeit van maand 7 tot in maand 9 (juli tot in september)

Geraadpleegde literatuur;

- Crafer, Tim. Foodplant list for the Caterpillars of Britain's Butterflies and Larger Moths. Atropos 2005
- Waring, P. en Townsend, M., Nachtvinders: veldgids Nederland en België. Tirion 2006/2007
- Wilson, Matthew., New Gardening, How to garden in a changing climate. Royal Horticultural Society 2007

Foto's en tekst: Welmoed Huisman www.robinia-tuin.nl